Maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous; katsaus

Ympäristövaliokunta 10.10.2017

Heikki Granholm

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Sisältö

- Ilmastonmuutos, maankäyttö ja metsät
- Mikä on LULUCF / AFOLU?
- LULUCF ml. metsät Ilmastosopimuksessa ja Pariisin sopimuksessa
- LULUCF osana EU:n ilmasto- ja energiakokonaisuutta
- Suomen tilanne
- Vireillä oleva keskustelu

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Globaalit hiilivarastot ja virrat

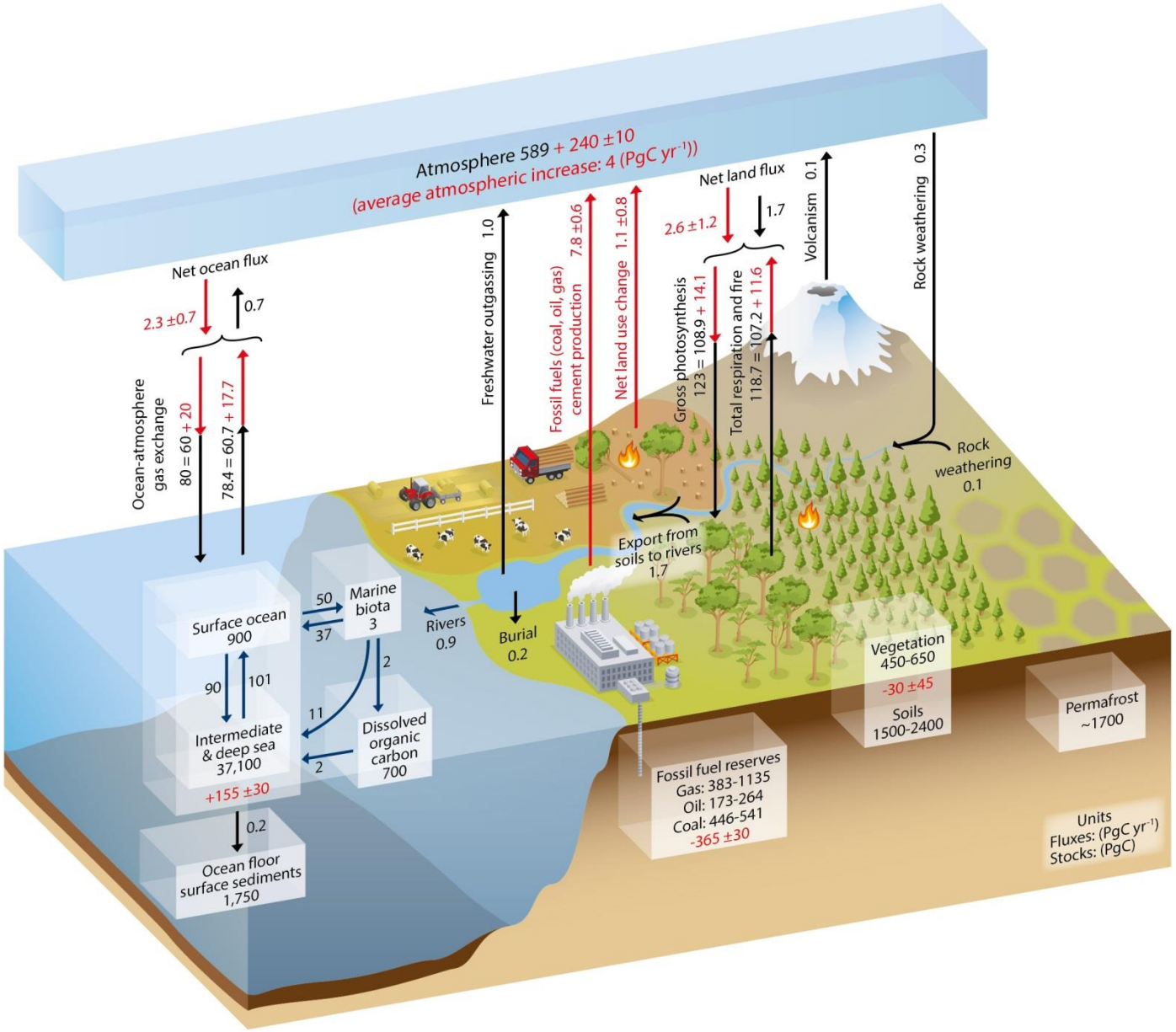

IPCC WGI AR5, Figure 6.1

Mikä on LULUCF/AFOLU?

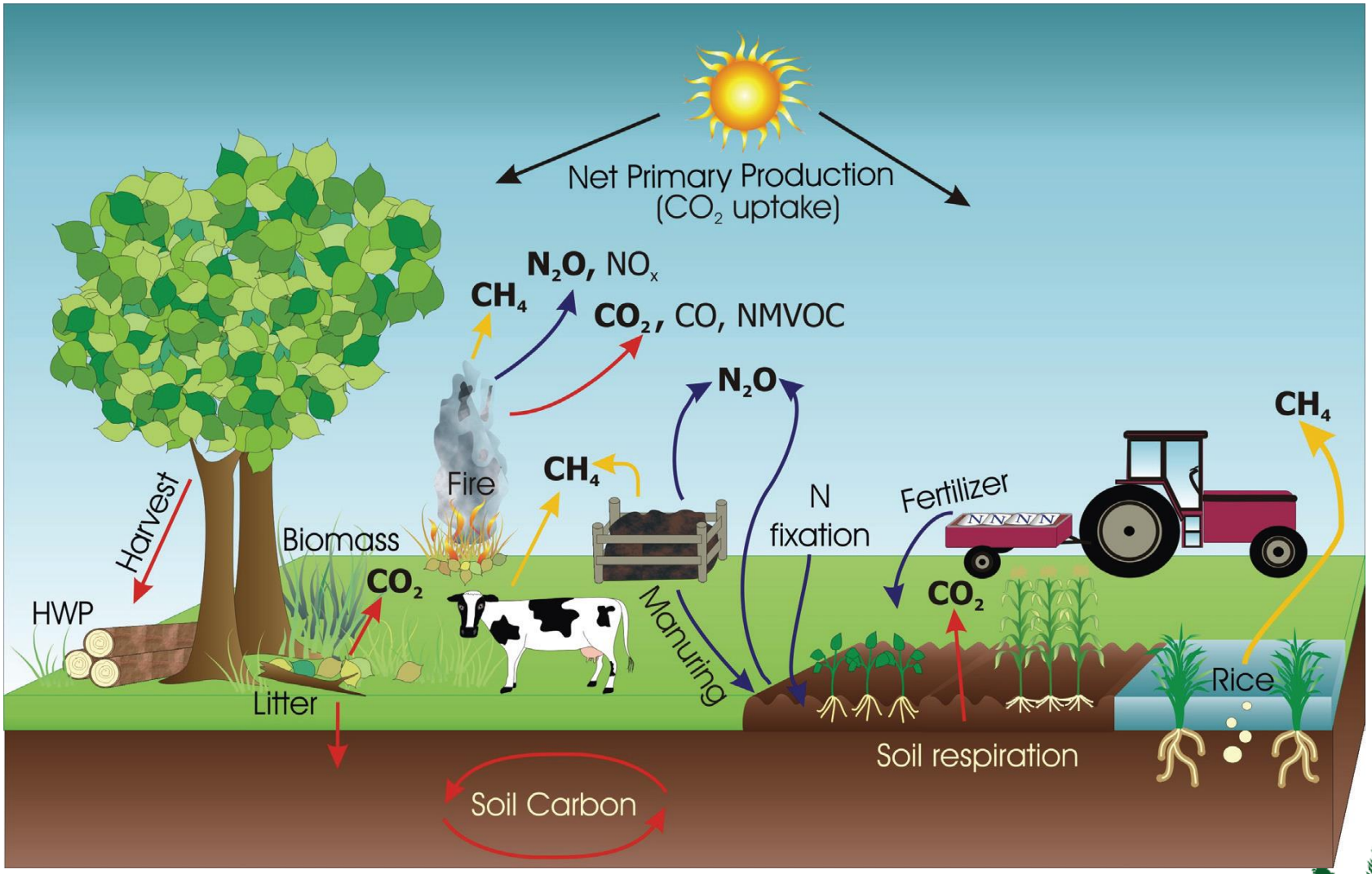

2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories Volume 4
Agriculture, Forestry and Other Land Use; Figure 1.1

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

LULUCF ml. metsät Ilmastosopimuksessa ja Pariisin sopimuksessa

- Ilmastosopimuksen määritelmät: nielu ja päästö (huom. vähenevä nielu ≠ päästö)
- Ilmastosopimus: nielujen ja varastojen ”as appropriate” suojelu, vahvistaminen ja kestävä käyttö
- Maankäyttö”sektorin” kehitys: LUCF -> LULUCF -> AFOLU
- Kehittyneiden ja kehitysmaiden välinen palomuuri: esim. laskentasäännöt; velvoite vs. rahoitus
- Pariisin sopimus:
  - ”bottom-up” lähestymistapa, ruokaturva, jne.
  - ”Nielu” artikla 5
  - nielujen ja varastojen ”as appropriate” suojelu ja vahvistaminen
  - kehitysmaiden ”REDD+” –mekanismi

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Maankäyttösektori osana EU:n ilmastoarkkitehtuuria

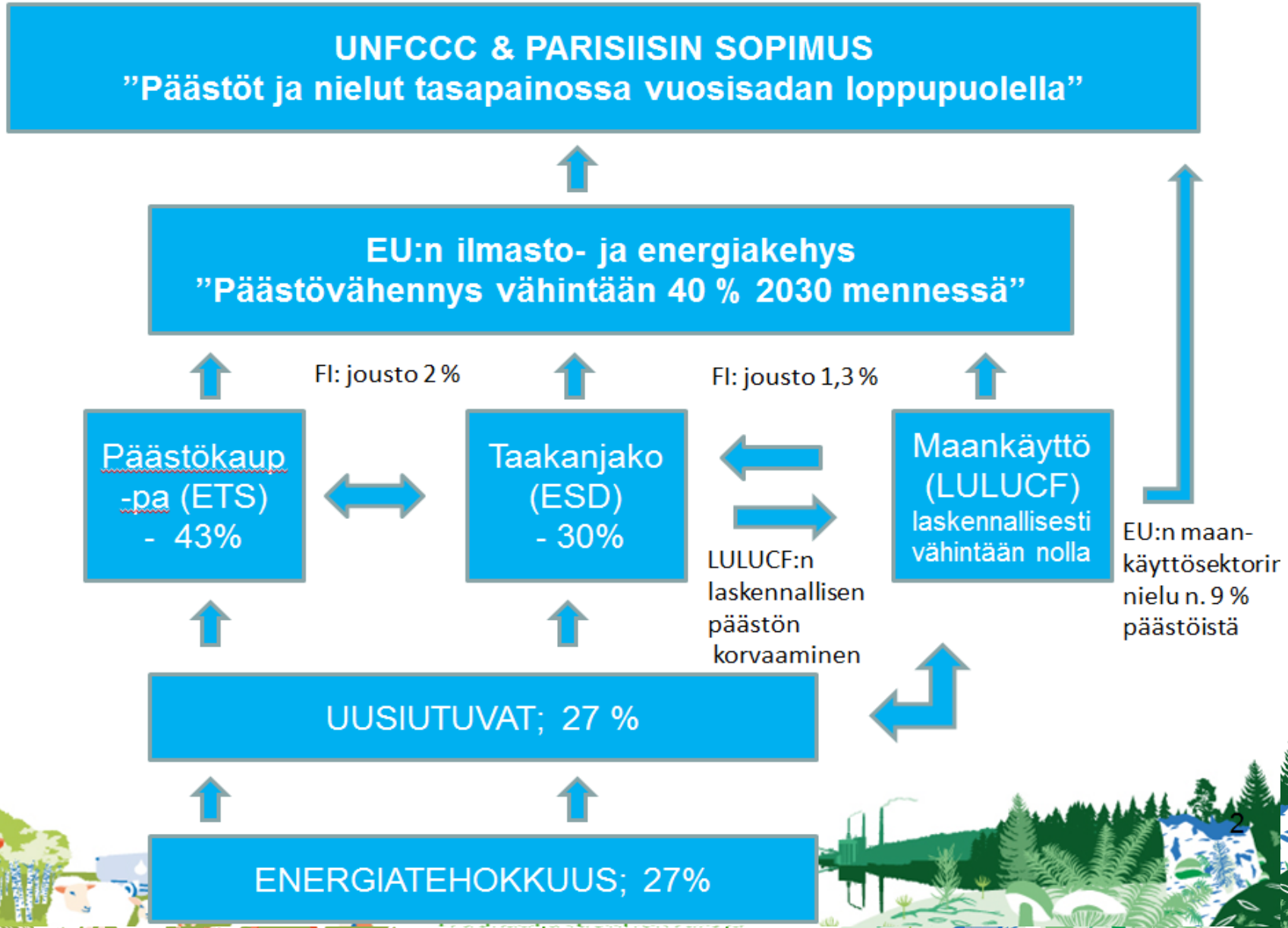

Komission LULUCF asetusehdotus ongelmallinen

- Ei noudata IPCC:n maankäyttöluokittaista tarkastelua
- Ei ole yhdenmukainen kansainvälisesti sovittujen menettelytapojen kanssa
- Komission tietopohja (vaikutusarvio) oli puutteellinen
- Asetusehdotus ei ole jäsenvaltioiden kannalta oikeudenmukainen ja tasapainoinen;
  - Jäsenvaltioiden erilaiset tavoitteet, kansalliset lähtökohdat ja olosuhteet otettava paremmin asetuksessa huomioon
  - Maa- ja metsätaloutta tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti ja johdonmukaisesti
- Ehdotettujen **laskentasääntöjen vuoksi esim. Suomen maankäyttösektori voi muodostua merkittäväksi laskennalliseksi päästöksi, vaikka metsät ja maankäyttösektori kokonaisuudessaan olisi luonnontieteellinen nielu**

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Vertailutason sitominen historialliseen käyttöasteeseen ongelmallinen

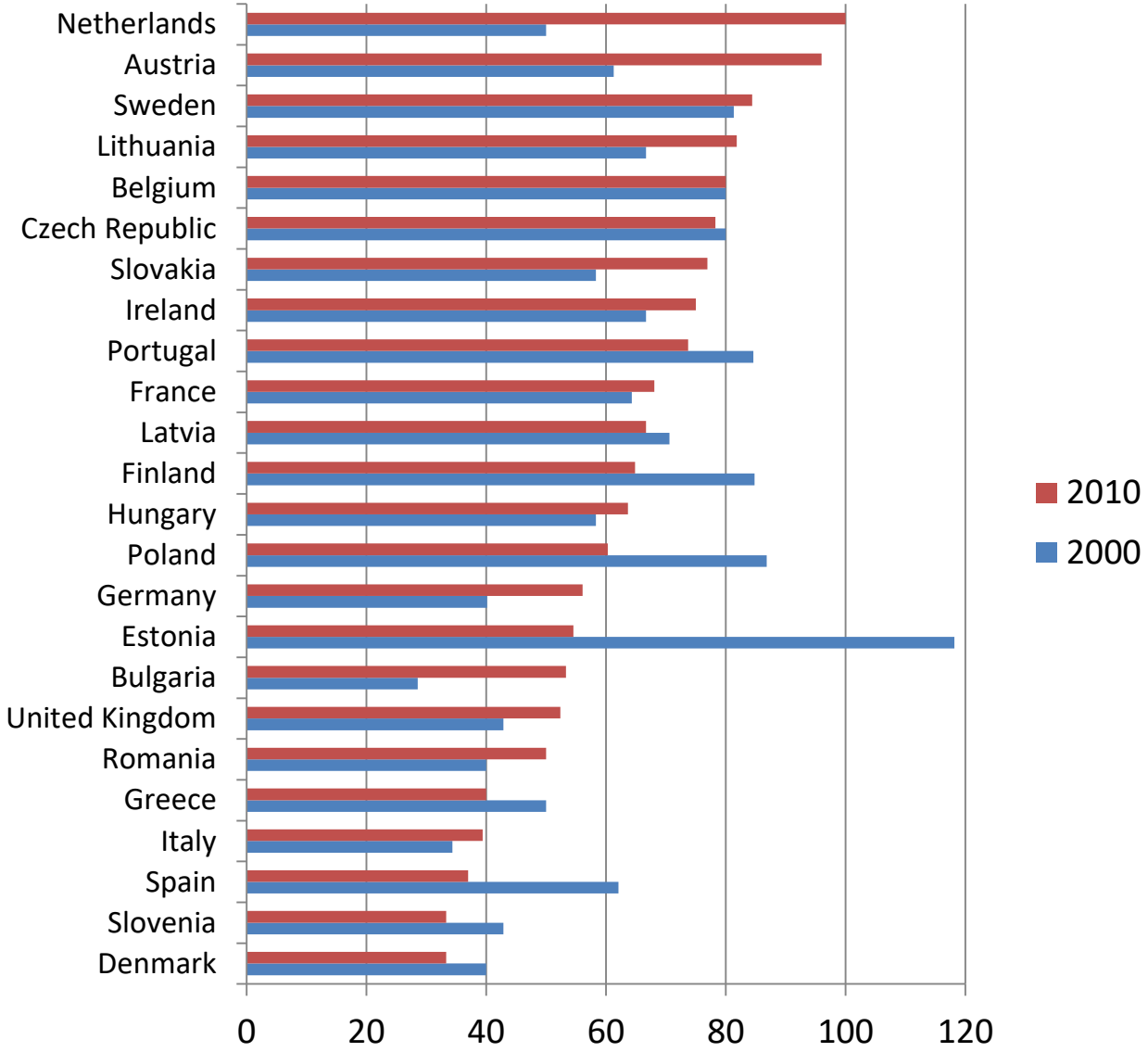

Esim. metsien hakkuiden ja kasvun välinen suhde vaihtelee merkittävästi maiden välillä ja eri ajanjaksoina
(Forest annual fellings as a share of increment in commercial forests (available for wood supply))

http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5733109/KS-31-11-137-EN.PDF

Hakkuiden ”rajoittaminen” heikentäisi metsäsektorin kasvumahdollisuuksia Euroopassa; *Economic impacts of potential EU forest carbon sink policies on the forest-based sectors; Preliminary results;* Brussels, September 6, 2017; Dr. Maarit Kallio, Natural Resources Institute Finland, Prof. Birger Solberg, Norwegian University of Life Sciences Dr. Liisa Käär, Tapio Ltd.; Prof. Risto Päivinen, Tapio Ltd.

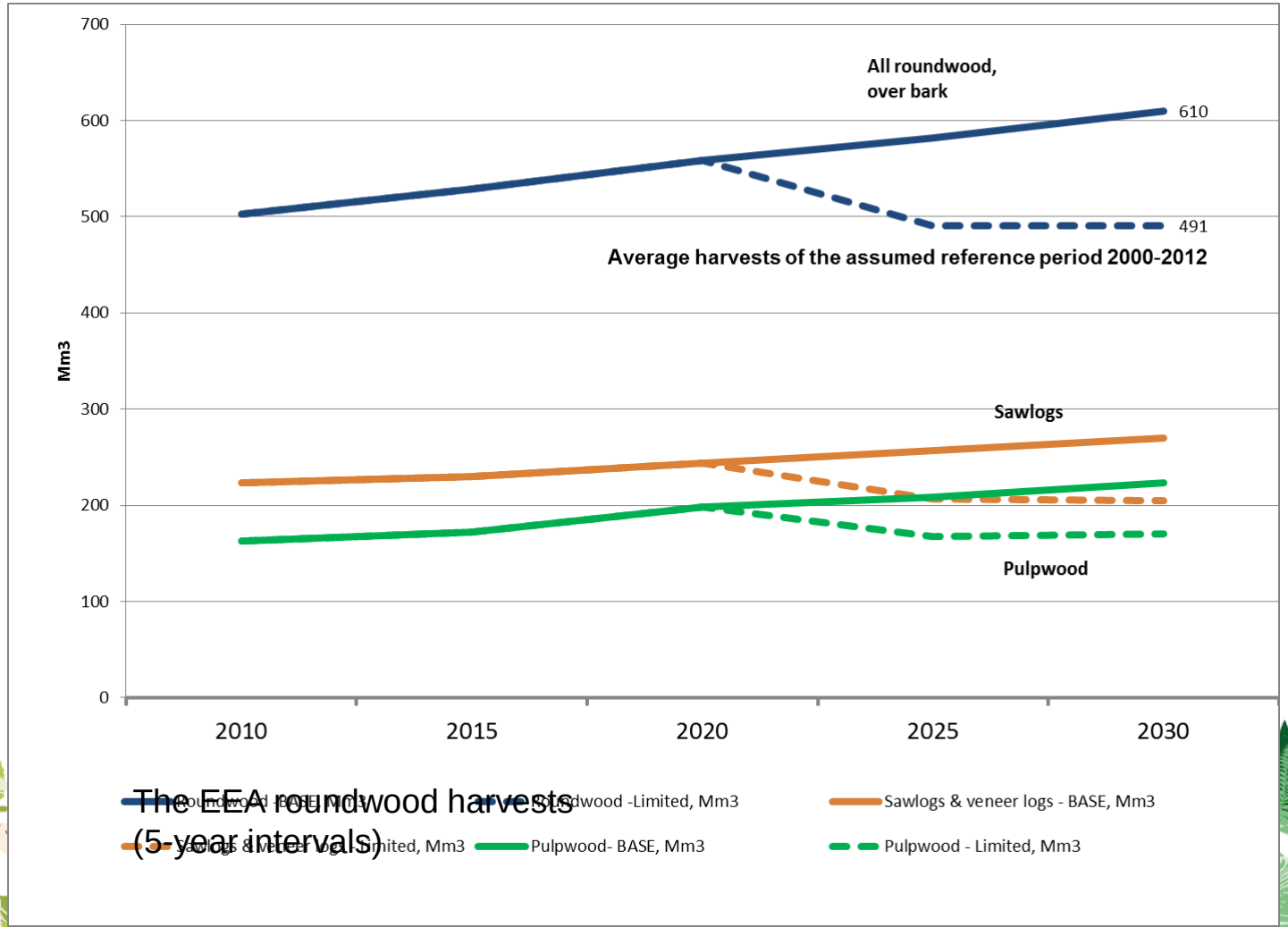

The EEA roundwood harvests (5-year intervals)

Hakkuiden supistaminen Euroopassa johtaisi hiilivuotoon

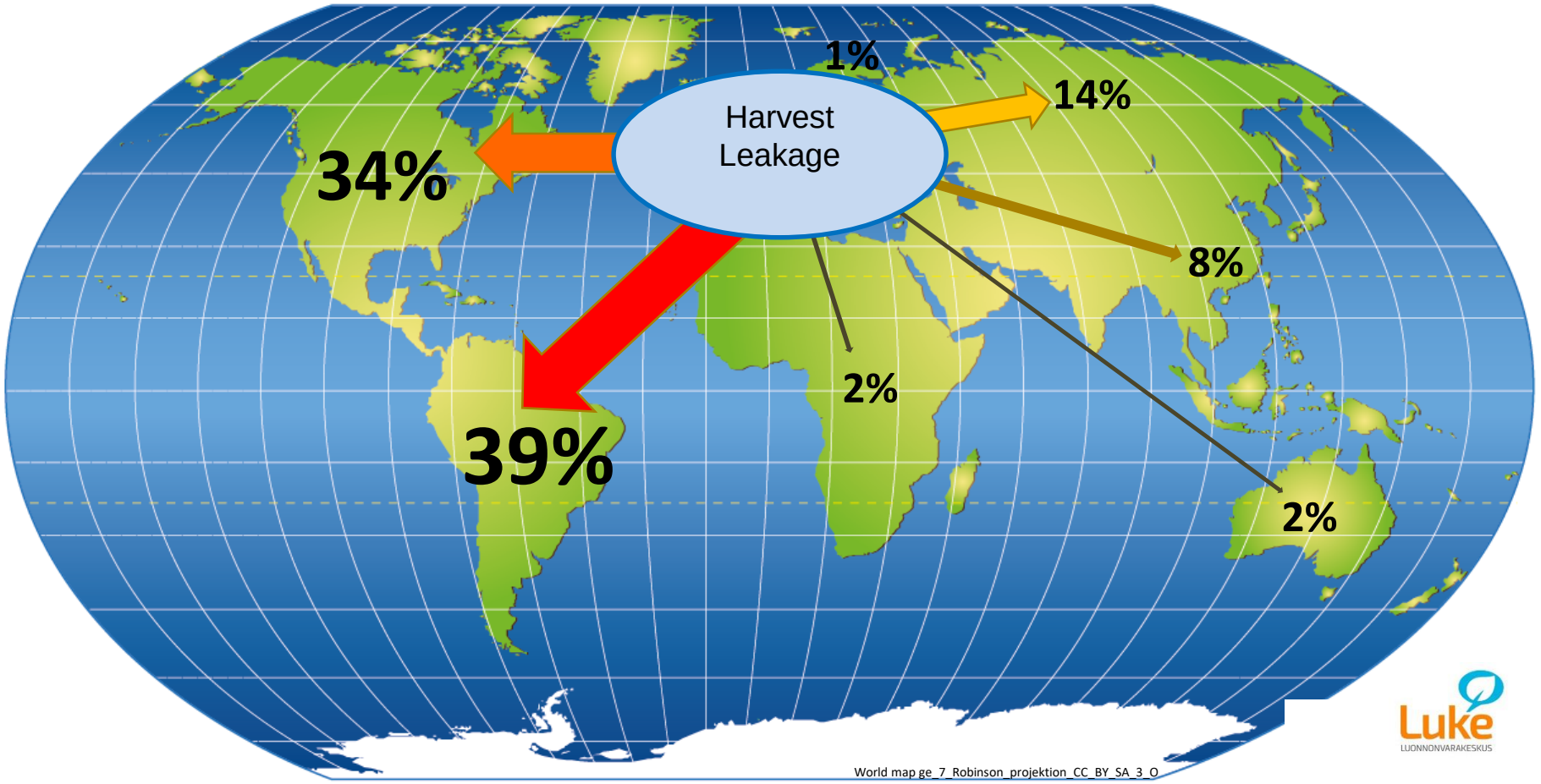

Economic impacts of the potential EU forest carbon sink policies on the forest-based sectors. Comparing baseline scenario and limited harvest scenario in 2030. Preliminary study results.

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

TAPIO

Suomen taakanjakosektori ja metsien nielu

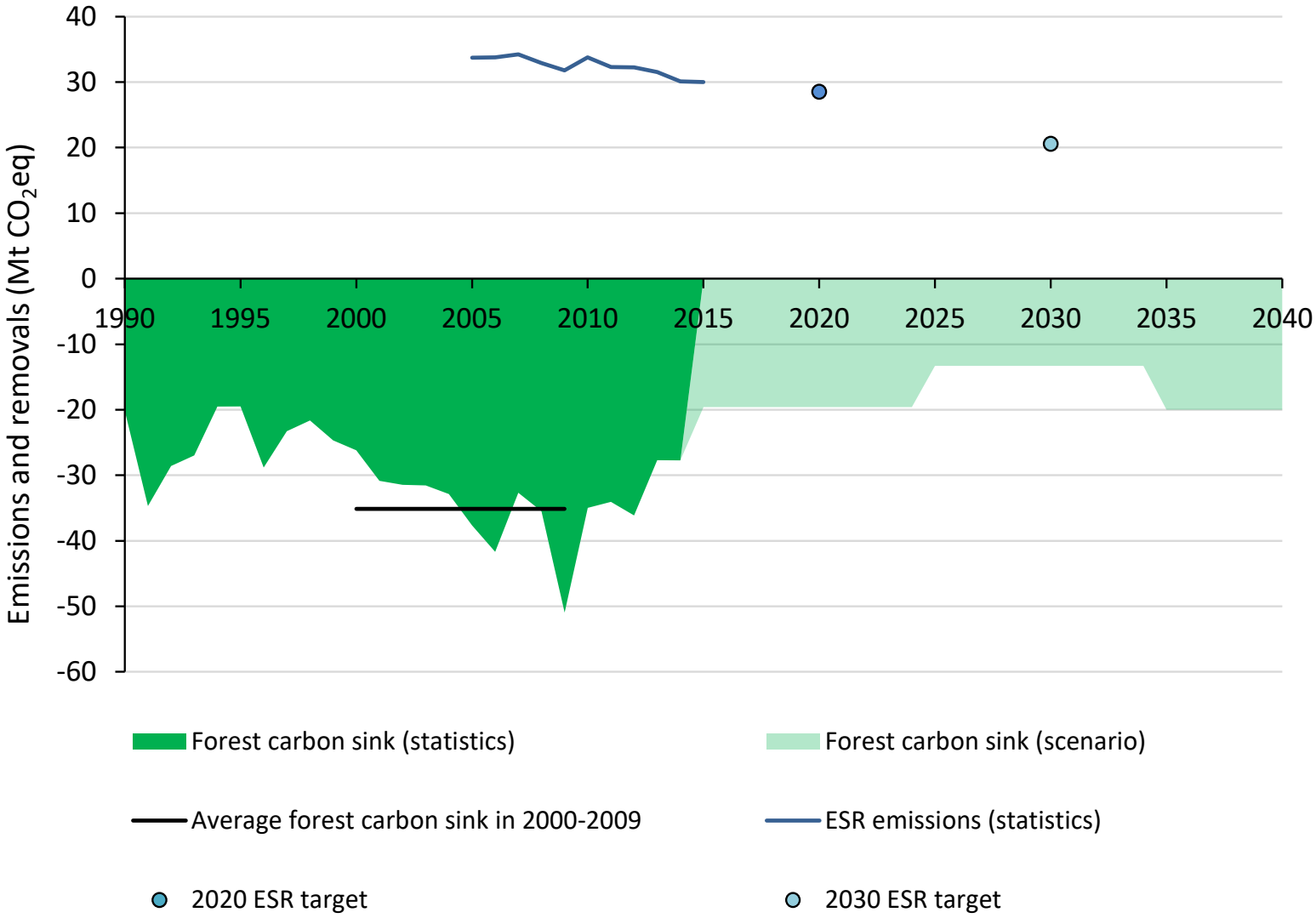

Vertailutason laskentamenetelmän (2021 – 2030) tulisi sallia puunkäyttötavoitteiden toteutuminen

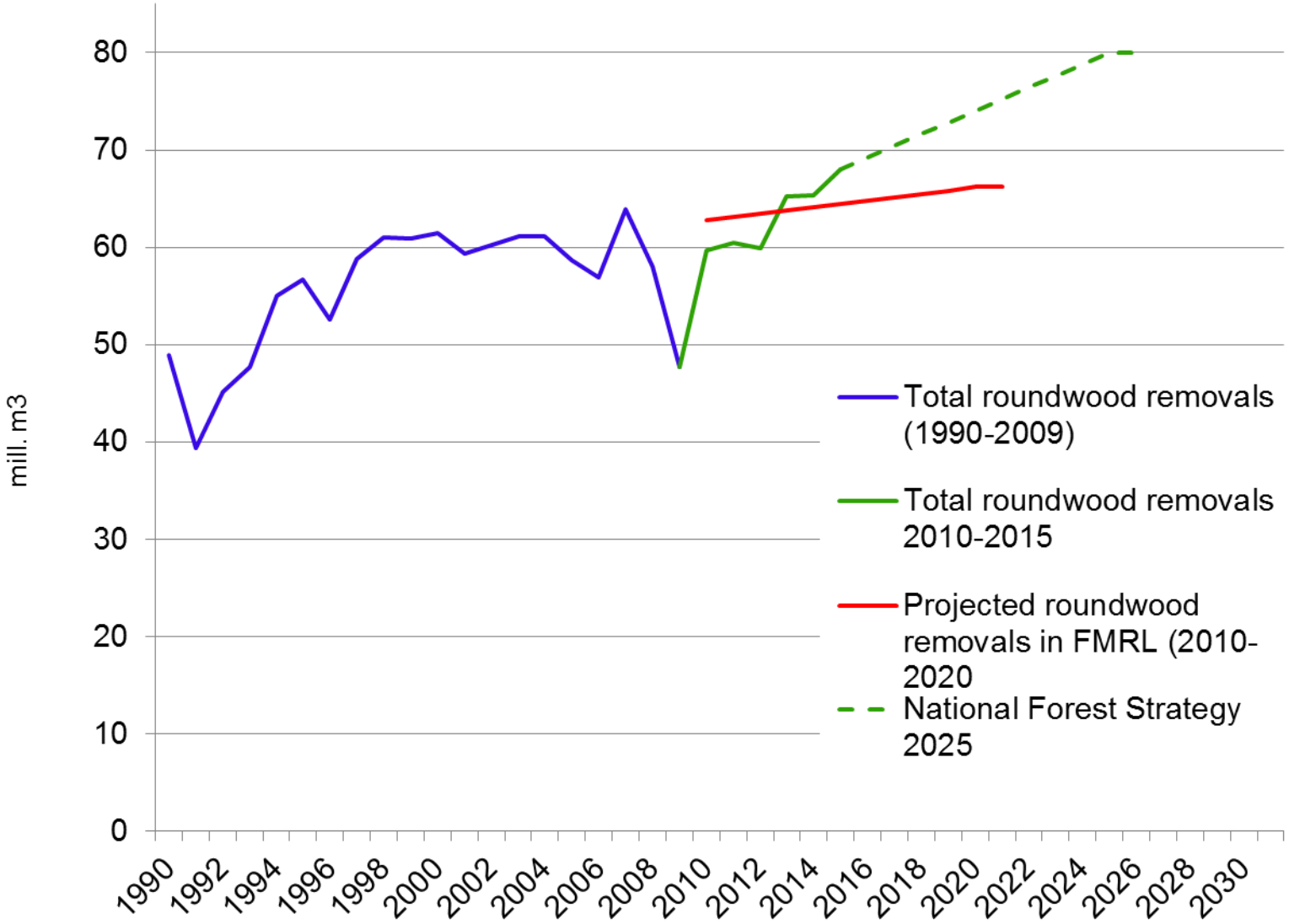

Suomen päästövähennystavoite 2021 – 2030?

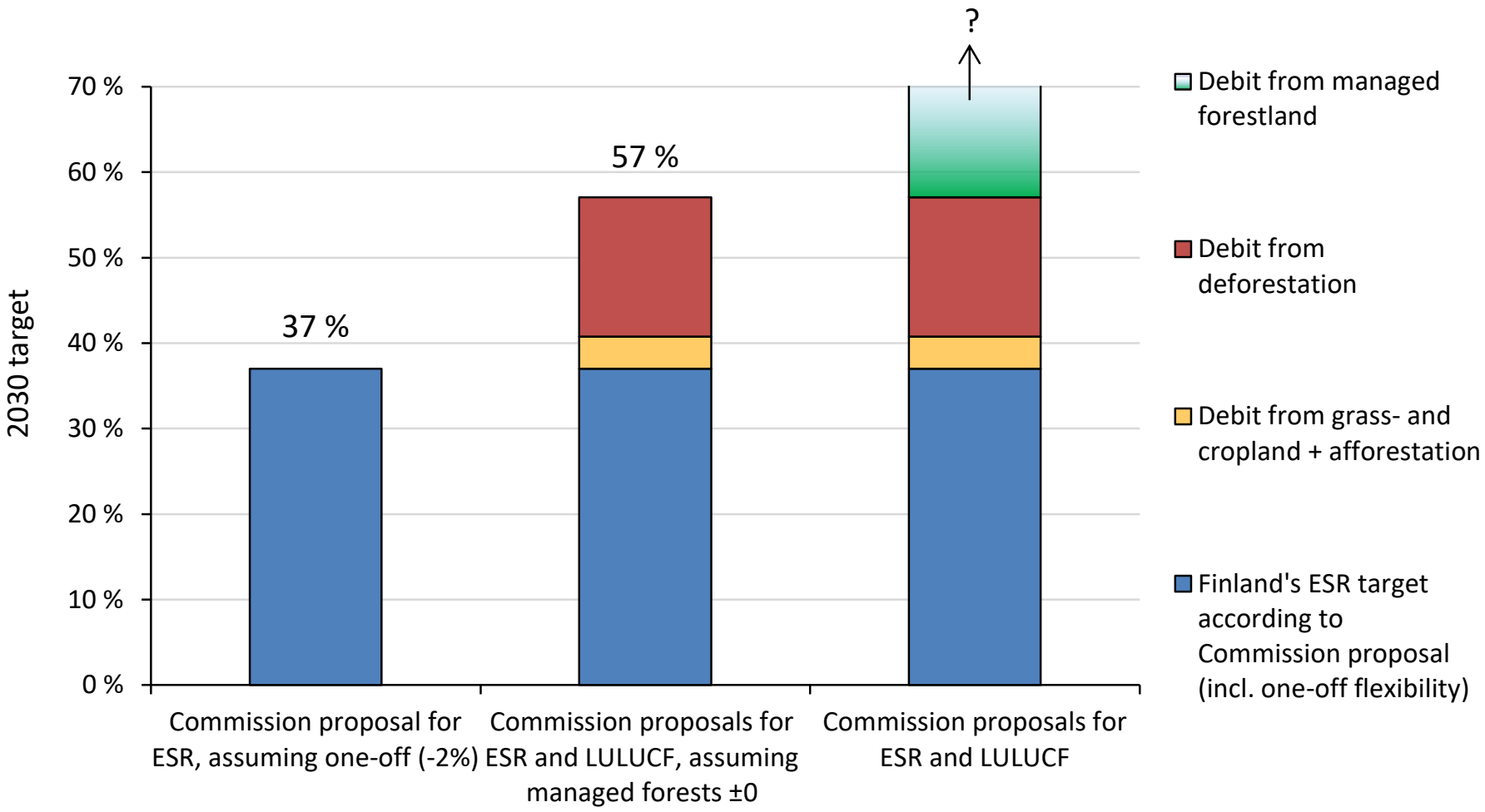

Vireillä oleva keskustelu

- Väite: ”*Hakkuista syntyvät päästöt jäävät laskennan ulkopuolelle*”

  -> vertailutasomenetelmä jättää huomioimatta suurimman osan metsien todellisesta nielusta; ei voida tarkastella vain ”laskennallisia päästöjä” jos ei tarkastella myös ”todellisia nieluja” samaan aikaan

  -> khk-raportointi ja laskenta sisältää sekä nielut että päästöt

  -> metsien nielun vertaaminen aikaisempaan tasoon (netto-netto laskenta) on ongelmallinen; metsien nieluja ei voi kasvattaa loputtomiin

Vireillä oleva keskustelu

- Väite: ”*EU:n kunnianhimo rapisee” tai ”EU:n kv. uskottavuus heikkenee*”

  -> FI ei ole ehdottanut LULUCF jouston kasvattamista taakanjakovelvoitteen saavuttamiseksi (max jousto EUssa 280 Mt CO2)

  -> komission ehdotus LULUCF laskennaksi poikkesi kansainvälisesti sovellettavasta metsälaskennasta (Kioton pöytäkirjan 2. kausi; kehitysmaiden metsäkadon REDD+ menettelytavat)

  -> EU:n LULUCF laskentasääntö on monimutkainen eikä lisää kansainvälistä läpinäkyvyyttä; ei ole odotettavissa, että muut osapuolet seuraisivat EU:n laskentatapaa

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Vireillä oleva keskustelu

- Väite: ”*LULUCF laskenta ei rajoita metsien hakkuita*”

  -> kyseessä kansallisen tason laskenta, ei koske yksittäisiä toimijoita

  -> valtioille syntyy kustannuksia jos sen pitää hankkia yksiköitä muista maista tai vähentää päästöjä muualla

  -> mielikuvat; voi heijastella metsäsektorin toimintaedellytyksiin ja investointiympäristöön

  -> hiilivuotoriski

- Väite: ”Nyt kannattaa *hakata ja hoitaa metsiä sekä siirtyä biotalouteen jotta ei lisätä fossiilisen hiilen määrää biosfäärissä”*

  -> kyllä; riippuu kunkin maan tilanteesta

  -> nielujen ja päästöjen tasapaino 2050 -

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

